

ตามรอย 'วิถีจักรยาน' ปลูกพลังรักสิ่งแวดล้อม

ไฟ

เพียงเป็นพาหนะที่ช่วยนำพา
ไปถึงจุดหมายปลายทางได้
โดยสะดวก จักรยาน ที่รู้จัก
คุ้นชินกันมาแต่ครั้งเขาวัวยังมีมนต์เสน่ห์
ชวนหลงใหล พร้อมเติมเต็มประสบการณ์
ชีวิตอีกมากมาย!!

การขี่จักรยาน ถือเป็นรูปแบบ
หนึ่งของการออกกำลังกาย มีส่วนช่วย
ในการส่งเสริมสุขภาพ ขณะเดียวกันยังม
ีความโดดเด่นก็คือ ช่วยลดการใช้พลังงาน
เพิ่มพูนการเรียนรู้รวมทั้งการได้สัมผัส
ธรรมชาติใกล้ชิด จากความต่อเนื่องของ
การสานต่อนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียว
โครงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม
อย่างยั่งยืนปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่ง
แวดล้อมของนักศึกษาซึ่งเอื้อต่อการเรียนรู้
และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย

ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายาได้ริเริ่ม โครงการ "วิถีจักรยาน...
วิถีมหิดล" พัฒนาระบบการจัดการจักรยาน
แบบครบวงจร ผลักดันมหาวิทยาลัยสู่
ต้นแบบมหาวิทยาลัยเมืองจักรยาน
(Bike Friendly University) โดยได้
ปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานพัฒนา
ระบบจักรยานสาธารณะ สร้างศูนย์จักรยาน
ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้จักรยานอย่าง
ปลอดภัย ฯลฯ ผลักดันให้เกิดวัฒนธรรม
จักรยานขึ้นในมหาวิทยาลัย

รศ.ดร.อนุชาติ พวงสำลี รอง
อธิการบดีฝ่ายระบบกายภาพและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล เล่าถึงวิถีจักรยาน
การพัฒนาระบบครบวงจรที่เกิดขึ้นว่า จาก
พื้นที่มหาวิทยาลัยฯ ศาลายา ซึ่งมีประมาณ
1,200 ไร่ โดยศาลายาถือได้ว่าเป็นวิทยาเขต
หลักแห่งหนึ่ง จากจำนวนบุคลากรเจ้า
หน้าที่ นักศึกษาที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นซึ่งส่ง
ผลถึงการใช้รถยนต์ในพื้นที่มหาวิทยาลัย
ซึ่งไม่เพียงปัญหาด้านมลพิษทางอากาศยังมี
ในเรื่องพื้นที่จอดรถ อุบัติเหตุ ฯลฯ จึงมี
แนวคิดลดปัญหาดังกล่าวลง

"วิถีจักรยานสิ่งนี้เกิดขึ้นในหลาย

มหาวิทยาลัยและเมืองใหญ่ทั่วโลกหลายเมือง ในการเริ่มขึ้นของสังคมจักรยานที่นี้ที่นำวัฒนธรรมจักรยานกลับมาใช้ในชีวิตประจำวันมีมาระยะหนึ่งแล้ว และจากจุดเริ่มต้นซึ่งสังเกตเห็นปัญหาในเรื่องของรถยนต์ที่เพิ่มขึ้น โดยเห็นได้ว่า 3 ปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเช้าของที่นี่จะมีรถติดมาก

ถนน 6 เลนคลาคล่ำไปด้วยรถยนต์เหลือเพียง 2 เลนที่รถวิ่งไป-กลับได้ ที่เหลือกลายเป็นที่จอดรถ หากปล่อยเป็นเช่นนั้นต่อไปเรื่อย ๆ ก็คงจะทวีปัญหาเพิ่มขึ้นที่ผ่านมาก็ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยซึ่งในการดำเนินการนอกจากจะมีทางเดินเท้าแล้วยังมีเส้นทางจักรยาน โดยตลอดเส้นทางวิ่งด้วยร่มเงาต้นไม้สลับสลับกลิ่นธรรมชาติได้ ซึ่งถึงวันนี้ก็มีกลุ่มนักศึกษา บุคลากรได้ร่วมกันขับเคลื่อนวิถีจักรยาน”

การใช้จักรยานเป็นพาหนะที่สาละยาที่ผ่านมาก็มีนักศึกษาใช้อยู่จำนวนหนึ่งแต่อาจไม่ได้รับการส่งเสริมเต็มที่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อยู่ร่วมกับธรรมชาติ สานต่อแนวคิดมหาวิทยาลัย ส่งเสริมการเกิดวัฒนธรรมจักรยานในมหาวิทยาลัย ดร.อนุชาติให้ความรู้เพิ่มเติมอีกว่า โครงการนี้ได้ดำเนินการพัฒนาควบคู่กันไปทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกรองรับผู้ใช้จักรยาน ให้ความรู้ในเรื่องการใช้จักรยานและการขับขี่อย่างปลอดภัย

กระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมจักรยาน ทำงานร่วมกับภาคีและเครือข่ายวางแผนอย่างเป็นระบบ การขับเคลื่อนโดยการทำงานครั้งนี้เป็นการนำบทเรียนที่ผ่านมามาปรับปรุงและพัฒนา อย่างเช่น การ

มหาวิทยาลัยเมืองจักรยาน

ปัจจุบันไม่เพียงเมืองใหญ่ที่หันมาให้ความสำคัญในเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยชั้นนำในโลก อาทิ มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด และมหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา ต่างหันมาสร้างความเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ในการประกาศตัวเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นมิตรกับจักรยาน (Bicycle-Friendly University) โดยพัฒนาระบบจักรยานในมหาวิทยาลัยอย่างมีคุณภาพ อาทิ การปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ การให้สิทธิพิเศษสำหรับผู้ใช้จักรยานเป็นพาหนะในการเดินทาง การสร้างเครือข่ายชุมชนจักรยาน ฯลฯ ด้วยเชื่อว่าจักรยานจะเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมสุขภาพมีความปลอดภัยและในเวลาเดียวกันยังมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ.

พัฒนาเส้นทางจักรยานให้มีพื้นที่เชื่อมโยงกันมากขึ้น ปรับเปลี่ยนระบบจักรยานสาธารณะ จักรยานสีขาวให้มีระบบสมาชิก การขึ้นและคืน นอกจากนี้ยังมีการเปิดศูนย์อิกคิวเซ็นเตอร์ เพื่อเป็นศูนย์ซ่อมจักรยาน ขายจักรยานในรูปแบบที่ไม่หวังกำไร สร้างพื้นที่กลางในการสร้างชุมชน คนรักจักรยาน ทำกิจกรรมร่วมกัน ฯลฯ

“วิถีจักรยานฯ โครงการดังกล่าว เป็นเรื่องที่นำยินดีหากจะมีการร่วมมือส่งเสริมเรื่องของการใช้จักรยานให้ขยายไป ที่ผ่านมามีการศึกษาเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องทั้งจากข้อมูลต่างประเทศ จากโมเดลจักรยานสีขาว ฯลฯ ซึ่งการใช้จักรยานเป็นเรื่องของการเติมรายละเอียดเพิ่มเติมให้กับชีวิต อย่างครั้งนี้ก็หวังว่าจักรยานจะเป็นสื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งผู้คน ธรรมชาติ สร้างเสริมสุขภาพรวมถึงเรียนรู้ที่จะลดการใช้

พลังงาน”

ขณะที่เมืองใหญ่ทั่วโลกโดยเฉพาะแถบยุโรปและอเมริกาเหนือพยายามปรับเปลี่ยนเป็นเมืองจักรยานซึ่งจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้มีการคาดการณ์กันว่าใน ศตวรรษที่ 21 จะกลายเป็นศตวรรษของจักรยาน เพราะท่ามกลางปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังเผชิญ จักรยานจะเป็นทางเลือกที่ดีและราคาถูกสุดของพาหนะที่ใช้เดินทางในเมืองใหญ่ ช่วยลดปริมาณรถยนต์สาเหตุหลักของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ผศ.ดร.อิทธิชาติ จักรไพวงศ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายระบบกายภาพและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล ให้ความรู้เพิ่มพร้อมถ่ายทอดประสบการณ์การใช้

จักรยานว่า การใช้จักรยานถือได้ว่าเป็นกำไรของชีวิตเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมความสัมพันธ์มนุษย์ต่อมนุษย์ได้เรียนรู้จักกัน

มหาวิทยาลัยต่างประเทศหลายแห่งจากที่ศึกษาข้อมูลพบว่าไม่น้อยที่มีการใช้จักรยาน ผนวกกับในเรื่องของจักรยานและมีการจัดการอย่างเป็นระบบ การใช้จักรยานทำให้มองเห็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ รอบตัวที่ทำให้ได้เห็นรายละเอียดของชีวิตมากขึ้น ซึ่งอยากให้ทุกคนได้ลองสัมผัส

“จักรยานอยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน แต่ที่ดูห่างหายไปก็คงเป็นไปตามธรรมชาติ ถนนจากเดิมที่เป็นเส้นทางสัญจรจักรยาน แต่พอมีรถยนต์เพิ่มขึ้นการใช้จักรยานก็ไม่สามารถใช้อย่างปลอดภัยจากที่ที่เคยใช้กันก็ลดลงไป แต่อย่างไรแล้วหลายพื้นที่ที่สามารถแสดงให้เห็นว่าการใช้จักรยานสามารถเป็นทางเลือกหลักในการสัญจรได้ ซึ่งในการใช้จักรยานสิ่งสำคัญที่ต้องไม่ละเลยมองข้ามไปสำหรับวินัยการใช้ท้องถนน ควรเคารพกันและกัน ขับขี่ด้วยความระมัดระวัง”

การขับเคลื่อนของจักรยานพาหนะดังกล่าวนี้จึงไม่เพียงช่วยนำไปสู่จุดหมายปลายทาง ประโยชน์จากแรงปั่นสองล้อที่เคลื่อนที่ไปยังสถานที่ต่าง ๆ ยังมีผลดีต่อสุขภาพ ช่วยเติมต่อประสบการณ์ มีความหมายร่วมดูแลรักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว.